

Sammandrag av öppningsanförande SLC Nyland vårmöte 9.4.2021 i Vanda //Thomas Antas

Bästa nyländska producenter! Vi samlas redan till vårt tredje förbundsmöte med olika specialarrangemang på grund av coronan. Inom primärproduktionen har coronapandemin kanske haft den största inverkar på de produktionsinriktningar som är beroende av säsongarbetskraft. Vi har inte så stort behov av säsongarbetskraft på vårt område, men det kan vara skäl att känna till att det årligen har kommit cirka 16 000 säsongarbetande utländska personer till vårt land för att plocka bär och utföra andra sysslor inom hantverksintensiva produktionsformer. Det stora antalet har kommit som en överraskning för många.

Coronapandemin släpper förr eller senare sitt grepp om oss, men jag tror personligen inte att livet kommer att återvända till det som det var före krisen. Vi kommer att göra saker annorlunda än förr. Det innebär en viss osäkerhet, men samtidigt ett ypperligt tillfälle att utvecklas och utveckla tjänster och varor som tillfredsställer helt nya behov. Många nya affärsidéer har redan sett dagens ljus och flera kommer de att bli. Motgångar och svåra tider har alltid katalyserat den ekonomiska verksamheten.

=====

Beredningen av den nya finansieringsperiodens stödsystem börjar vara inne i sin allra intensivaste fas. Detaljerna är ännu öppna, men vi kan redan börja vänja oss med sådana begrepp som grön arkitektur och ekosystem. Den gröna arkitekturen syftar på Villkorlighet och Ekosystem som finansieras från första pelaren, kompletterat med Miljö- och klimatåtgärder som finansieras från andra pelaren. Villkorlighet och Ekosystem motsvarar ganska långt nuvarande tvärvillkor och förgröning, medan Miljö- och klimatåtgärder motsvarar vår nuvarande miljöersättning. Dessa stödsystem kompletteras ytterligare av det vi kallar LFA-stöd och olika nationella stödformer.

Det finns en relativt bred konsensus om att vi vill skrota systemet med stödrättigheter. Det finns dock ett aber. Om man bara tar bort stödrättigheterna rakt av och börjar betala CAP-stöd till all åkerareal, så innebär det en minskning i stödnivån på cirka 15 euro per hektar. Det beror på att vi har mera åker än stödrättigheter på grund av en relativt omfattande nyröjning i vissa delar av landet.

Nöten är svår att knäcka. Å ena är framåtanda och framtidstro alltid en bra sak som borde uppmuntras och åker är åker, oberoende av ålder. Å andra sidan skulle en utjämning innebära en omfattande inkomstöverföring mellan regionerna och mellan producenterna. Kan den motiveras? Behöver vi flera eller färre motsättningar inom bondekåren?

Med detta sagt vill jag understryka vikten av att vi hittar och bevarar enheten inom producentkretsarna. Vi har en gammal tradition av samverkan för allas bästa. De tydligaste uttrycken för denna samverkan finns i vår rörelse och i våra producentandelslag.

=====

Våra mjölkandelslag har ibland fått kritik, nu senast på grund av systemet med produktionsrättigheter. Kritiken har säkert ibland varit befogad, men de allra flesta kan säkert vara överens om att den starka samverkan inom mjölkproduktionen objektivt sett har varit till gagn för sektorn. Det samma kan sägas om andelslagen inom köttproduktionen, även om turbulensen och problemen bland dem har varit större. Spannmålssektorn har redan i årtionden valt att inte ta lärdom av mjölk- och köttsektorerna. Vi brottas år efter år med samma problem med dåliga priser och en osäker marknad, sviktande lönsamhet. Det oaktat väljer vi att inte samverka, att inte gå in för avtalsproduktion, att göra som förut.

Det finns både behov och utrymme för ett producentandelslag eller motsvarande samarbete på spannmålssidan. Vi måste också sluta vänta på att någon annan löser mina problem. Producentförbunden har sin självklara roll i arbetet, men drivkraften måste uppstå inom sektorn.

=====

Jag har berört markanvändningsfrågor i nästan alla mina öppningsanföranden. Så också denna gång. Nylands förbund fastställde den sk. Nylandsplanen i augusti i fjol. Bland annat flera markägare och markägarorganisationer lämnade besvär mot planen, bland annat på grund av de skyddsbezeichnungar som ingår i planen.

Nylands förbund har lämnat sitt utlåtande till besvären och SLC Nyland har tillsammans med MTK Uusimaa och de tre nyländska skogsvårdsföreningarna formulerat ett genmäle till förvaltningsdomstolen. Det är skäl att nämna att Helsingfors förvaltningsdomstol har försatt Nylandsplanen med verkställighetsförbud i väntan på domen. Jag ser det som en delseger. Förvaltningsdomstolen ser alltså att det potentiellt finns betydande brister i Nylandsplanen och min förhoppning och tanke är naturligtvis att det är just de brister som vi har anfört som ligger som grund för verkställighetsförbudet.

Processen kring landskapsplanens skyddsbezeichnungar är viktig. Den är viktig för de berörda markägarna, men den är framför allt viktig i principiellt hänseende. En oberoende domstol och i sista hand Högsta förvaltningsdomstolen sätter upp gränserna för det grundlagstryggade egendomsskyddet. Det är alltså fråga om mycket mera än några streck på en karta.

=====

Med en viss koppling till det föregående vill jag påminna om att det förrättas kommunalval den 13 juni. Vi behöver aktiva markägare i de nämnder som behandlar och bereder kommunernas markpolitik. Jag uppmanar er att ställa upp i kommunalvalet. På grund av att valet har skjutits fram, har också kandidatnomineringen förlängts till den 4 maj. Ni hinner ännu! Jag uppmanar er att också annars vara aktiva. Backa modigt och tydligt upp sådana kandidater, som förstår sig på markägarnas situation och behov. Ju större din hemkommun är, desto viktigare är det. Kommunernas markpolitik utformas ute i kommunerna och det är endast genom lokal påverkan som man kan inverka på den förda politiken.

=====

Avrundningsvis vill jag göra er uppmärksamma på att detta kanske är Nylands svenska producentförbunds sista vårmöte, i två bemärkelser till och med. Vi kommer under dagens möte att föra ett förslag till nya stadgar för förbundet till första behandling. Enligt förslaget får förbundet ett nytt namn och Nylands svenska producentförbund blir SLC Nyland också officiellt.

Förbundets vårmöten upphör också i förslaget till nya stadgar. Förbundet får ett nytt förvaltningsorgan, ett fullmäktige, där varje lokalavdelning är representerad. Förbundet är trots allt lokalavdelningarnas förbund. Samtidigt blir styrelsens roll tydligare och förfarandet med ett arbetsutskott som ibland huserar på styrelsens tomt utan stadgeenligt mandat går till graven.

Enligt förslaget kommer förbundet alltså att samlas till endast ett förbundsmöte per år. Höstmötet kommer alltså att finnas kvar.

Till höstmötet är alla våra medlemmar välkomna och under höstmötet får man fortfarande uttala sig, oberoende av om man är delegat eller inte. Det är viktigt att den möjligheten finns, dörren ska stå öppen för våra medlemmar. Det är viktigt i en rörelse som har ett enda syfte, nämligen att bevaka sina medlemmars intressen.

====

Med dessa ord förklarar jag Nylands svenska producentförbunds vårmöte 2021 öppnat.